

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THỊ QUỲNH DUÂN

NHỮNG KHÓ KHĂN CỦA GIÁO VIÊN
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG MIỀN NÚI TRONG
TRIỂN KHAI ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẠM THỊ QUỲNH DUÂN

NHỮNG KHÓ KHĂN CỦA GIÁO VIÊN
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG MIỀN NÚI TRONG
TRIỂN KHAI ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

Chuyên ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 60.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. NGUYỄN THỊ TÌNH

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan:

Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được chọn lọc, phân tích, tổng hợp, xử lý và đưa vào luận văn đúng quy định.

Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2015

Người thực hiện

Phạm Thị Quỳnh Duân

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn thạc sỹ quản lý giáo dục này, tôi đã được sự giúp đỡ của nhiều tập thể và cá nhân thầy giáo, cô giáo.

Quá trình học tập nghiên cứu là quá trình bản thân tôi được sự quan tâm giúp đỡ của tập thể các thầy cô giáo khoa quản lý giáo dục, các phòng ban, các cấp quản lý giáo dục. Với tình cảm chân thành của mình, tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến các thầy giáo, cô giáo trong ban giám hiệu, khoa quản lý giáo dục, phòng quản lý khoa học, thư viện trường đại học sư phạm Thái Nguyên, đã tận tình giúp đỡ tôi trong học tập, nhất là trong quá trình tiến hành làm đề tài khoa học này.

Tôi xin trân trọng bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới người hướng dẫn khoa học - PGS.TS Nguyễn Thị Tình - cô đã tận tâm giúp đỡ tôi trong việc viết đề cương cũng như trong suốt quá trình nghiên cứu khoa học để hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí trong ban Giám hiệu và các đồng chí giáo viên các trường trung học phổ thông huyện Võ Nhai đã tạo điều kiện thuận lợi giúp đỡ tôi có các thông tin tài liệu cần thiết để viết đề tài nghiên cứu của mình.

Trong suốt thời gian nghiên cứu đề tài mặc dù bản thân tôi đã cố gắng rất nhiều nhưng không thể tránh khỏi thiếu sót nên tôi rất mong các thầy cô giáo và các bạn đồng nghiệp giúp đỡ, góp ý và đưa ra những chỉ dẫn quý báu cho tôi.

Tôi xin chân thành cảm ơn !

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2015

Người thực hiện

Phạm Thị Quỳnh Duân

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC BẢNG	v
DANH MỤC SƠ ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể, đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết của đề tài	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
6. Phạm vi của đề tài.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu.....	4
8. Cấu trúc của luận văn.....	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KHÓ KHĂN CỦA GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG MIỀN NÚI TRONG TRIỂN KHAI ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề	6
1.1.1. Các nghiên cứu trên thế giới.....	6
1.1.2. Các nghiên cứu trong nước	7
1.2. Đổi mới phương pháp dạy học ở trường trung học phổ thông	9
1.2.1. Khái niệm đổi mới	9
1.2.2. Khái niệm phương pháp	10
1.2.3. Phương pháp dạy học	10
1.2.4. Đổi mới phương pháp dạy học	11

1.2.5. Yêu cầu đổi mới phương pháp dạy học ở trường phổ thông	12
1.3. Triển khai đổi mới phương pháp dạy học ở trường trung học phổ thông....	14
1.3.1. Lập kế hoạch triển khai đổi mới phương pháp dạy học	14
1.3.2. Tổ chức triển khai kế hoạch đổi mới phương pháp dạy học.....	14
1.3.3. Chỉ đạo thực hiện triển khai đổi mới phương pháp dạy học.....	14
1.3.4. Kiểm tra đánh giá việc triển khai đổi mới phương pháp dạy học ...	15
1.4. Khó khăn của giáo viên trung học phổ thông miền núi trong việc triển khai đổi mới phương pháp dạy học	15
1.4.1. Khái niệm về khó khăn	15
1.4.2. Khó khăn trong triển khai đổi mới phương pháp dạy học	16
1.4.3. Khó khăn của giáo viên trung học phổ thông miền núi trong triển khai đổi mới phương pháp dạy học	18
1.5. Các yếu tố gây ra những khó khăn đối với giáo viên trung học phổ thông miền núi trong triển khai đổi mới phương pháp dạy học	23
1.5.1. Các yếu tố khách quan	23
1.5.2. Các yếu tố chủ quan	25
Kết luận chương 1	27
Chương 2. THỰC TRẠNG NHỮNG KHÓ KHĂN CỦA GIÁO VIÊN TRUNG HỌC PHỔ THÔNG MIỀN NÚI TRONG TRIỂN KHAI ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC	28
2.1. Vài nét về tình hình phát triển giáo dục huyện Võ Nhai tỉnh Thái Nguyên. 28	
2.1.1. Vị trí địa lý.....	28
2.1.2. Điều kiện kinh tế.....	28
2.1.3. Giáo dục và đào tạo.....	29
2.1.4. Các trường trung học phổ thông huyện Võ Nhai	30
2.2. Thực trạng đổi mới phương pháp dạy học ở các trường trung học phổ thông huyện Võ Nhai.....	37
2.2.1. Thực trạng nhận thức của giáo viên về đổi mới phương pháp dạy học	37

2.2.2. Thực trạng đổi mới phương pháp dạy học của giáo viên các trường trung học phổ thông huyện Võ Nhai	39
2.3. Thực trạng triển khai đổi mới phương pháp dạy học các trường THPT huyện Võ Nhai.....	43
2.3.1. Thực trạng lập kế hoạch triển khai đổi mới phương pháp dạy học.	44
2.3.2. Thực trạng tổ chức triển khai đổi mới phương pháp dạy học.....	44
2.3.3. Thực trạng tổ chức chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học ở các trường trung học phổ thông huyện Võ Nhai.....	45
2.3.4. Thực trạng tổ chức kiểm tra đánh giá triển khai đổi mới phương pháp dạy học.....	45
2.3.5. Đánh giá chung về thực trạng triển khai đổi mới phương pháp dạy học.....	47
2.4. Thực trạng những khó khăn của giáo viên trung học phổ thông huyện Võ Nhai trong triển khai đổi mới phương pháp dạy học	52
2.4.1. Những khó khăn của giáo viên trung học phổ thông Võ Nhai trong triển khai đổi mới phương pháp dạy học	53
Chúng tôi lập bảng điều tra những khó khăn cơ bản của giáo viên THPT Võ Nhai trong triển khai đổi mới PPDH.....	53
2.4.2. Thực trạng những khó khăn về nhận thức của giáo viên.....	54
2.4.3. Thực trạng những khó khăn về thái độ của giáo viên	56
2.4.4. Thực trạng những khó khăn về hành vi của giáo viên trong triển khai đổi mới PPDH.....	58
2.5. Đánh giá chung thuận lợi và khó khăn giáo viên gặp phải trong quá trình triển khai đổi mới PPDH.....	61
2.5.1. Thuận lợi.....	61
2.5.2. Khó khăn.....	61
2.6. Thực trạng các yếu tố chủ quan và khách quan gây ra khó khăn cho giáo viên	62

2.6.1. Yếu tố chủ quan	62
2.6.2. Yếu tố khách quan	64
Kết luận chương 2	65
Chương 3. BIỆN PHÁP KHẮC PHỤC NHỮNG KHÓ KHĂN CỦA GIÁO VIÊN THPT MIỀN NÚI TRONG TRIỂN KHAI ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC	66
3.1. Nguyên tắc đề xuất biện pháp	66
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính toàn diện, tính hệ thống và tính đồng bộ	67
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa và phát triển	67
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn và khả thi	68
3.1.4. Nguyên tắc tính pháp lý	68
3.1.5. Nguyên tắc đảm bảo chức năng đặc thù các trường THPT miền núi ...	68
3.2. Các biện pháp khắc phục những khó khăn của giáo viên trung học phổ thông huyện Võ Nhai trong thực hiện đổi mới phương pháp dạy học	69
3.2.1. Biện pháp 1: Nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên, học sinh và các lực lượng xã hội về sự cần thiết phải đổi mới PPDH	69
3.2.2. Biện pháp 2. Tăng cường công tác quản lý, kiểm tra đánh giá triển khai đổi mới PPDH	72
3.2.3. Biện pháp 3: Xây dựng môi trường làm việc, tạo động lực tích cực cho giáo viên trong triển khai đổi mới PPDH	74
3.2.4. Biện pháp 4: Bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên	76
3.2.5. Biện pháp 5: Tổ chức tốt phong trào tự học, tự bồi dưỡng trong đội ngũ giáo viên và học sinh	80
3.2.6. Biện pháp 6: Kiểm tra, giám sát việc lựa chọn và sử dụng hệ thống phương pháp và kỹ thuật dạy học tích cực cho học sinh	82
3.2.7. Biện pháp 7: Tăng cường giáo dục học sinh ý thức và kỹ năng học tập theo quan điểm dạy học tích cực cho học sinh	84

3.2.8. Biện pháp 8: Tăng cường các điều kiện đảm bảo cho thực hiện đổi mới PPDH	85
3.2.9. Biện pháp 9: Phối kết hợp giữa các tổ chức trong và ngoài nhà trường làm tốt công tác xã hội hoá giáo dục.....	88
3.3. Quan hệ giữa các biện pháp	90
3.4. Kết quả khảo nghiệm	91
3.4.1. Kết quả khảo nghiệm về tính cần thiết	91
3.4.2. Kết quả khảo nghiệm về tính khả thi	93
3.4.3. Môi tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi	95
Kết luận chương 3	97
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	98
1. Kết luận	98
2. Khuyến nghị	100
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	102
PHỤ LỤC	

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

BCH	: Ban chấp hành
CBQL	: Cán bộ quản lý
CNTT	: Công nghệ thông tin
CSVC	: Cơ sở vật chất
GD & ĐT	: Giáo dục và Đào tạo
GV	: Giáo viên
HS	: Học sinh
PPDH	: Phương pháp dạy học
TBDH	: Thiết bị dạy học
THPT	: Trung học phổ thông
TW	: Trung ương
UBND	: Ủy ban nhân dân
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa
XHH	: Xã hội hoá